

Arvika kommun

Arvikakommun@arvika.se

Rektorn vid Styckåsskolan

Anders.steffansson@arvika.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Styckåsskolan
i Arvika kommun

Tillsyn i Styckåsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Arvika kommun under Våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Styckåsskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Styckåsskolan F-6 ligger i centrala Arvika med närhet till naturen och gångavstånd till Arvika centrum. Skolan omfattar 106 elever, varav 21 går i förskoleklass och 85 i grundskolans årskurser 1-6. Klasserna omfattar ca 15 elever per årskurs. Det finns en förstelärare på skolan som undervisar i matematik och naturorienterande ämnen. Det finns ett arbetslag för årskurserna F-3 och ett för årskurserna 4-6.

Rektor vid Styckåsskolan F-6 tillträdde tjänsten höstterminen 2013 och kommer att påbörja sin rektorsutbildning i höst. Skolans rektor är även rektor på Gateskolan där han också har sin expedition. Skolan leds vid tiden för tillsynen av rektor och en biträdande rektor. En ny rektor tillträder sin tjänst på Styckåsskolan den 1 april i år.

Resultat

Det finns ingen nationell statistik över skolan varken för betyg eller nationella prov, eftersom det är för få elever i varje klass för att få något statistiskt underlag. Detta gäller både årskurs 3 och årskurs 6. För årskurs 6 finns en betygskatalog på skolan för höstterminen 2013.

Skolans egen statistik över hur många elever som har godtagbara kunskaper, i årskurs 3, visar att 78 procent av eleverna nådde kunskapskrav för godtagbara kunskaper i svenska, 56 procent i svenska som andraspråk och 68 procent i matematik. I naturorienterande och samhällsorienterande ämnen saknar skolan statistik för eleverna i årskurs 3.

Enligt betygskatalogen för årskurs 6, höstterminen 2013, har samtliga elever i årskurs 6 nått minst betyget E i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap och teknik. Lägst andel som når minst betyget E finns i ämnet svenska som andraspråk där 40 procent av eleverna når kunskapskraven som minst ska uppnås. Detta följs av ämnena engelska, musik och biologi där 62 procent av eleverna når minst betyget E. För eleverna i årskurs 6 saknar skolan egen statistik för nationella prov.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar på brister i skolans arbete som har betydelse för måluppfyllelsen. Rektor har i omgångar delegerat ledningsuppgifter och beslutsbefogenheter till biträdande rektorer. Den person som vid tiden för tillsynen är biträdande rektor på skolan jobbar halva tiden som biträdande rektor på Styckåsskolan och halva tiden som lärare på Centralskolan. Rektor har inte försäkrat sig om att biträdande rektor haft tillräcklig kompetens och erfarenheter för de uppgifter som överlåtits, inte heller att det varit tydligt i vilka fall delegation skett. Skolinspektionen vill påpeka att rektor alltid har kvar det yttersta ansvaret för verksamheten och de beslut som fattas. Det är rektors ansvar att följa upp att de delegerade uppgifterna utförs. Det är också huvudmannens uppgift att se till att rektorn ges förutsättningar för att kunna utöva sitt rektorsansvar. Till skillnad från andra skolor i Arvika kommun har Styckåsskolans svårarbetade lokaler och svårarbetad utomhusmiljö. Skolan utmärker sig också genom att den under lång tid har saknat ett tydligt och stabilt pedagogiskt ledarskap, även om eleverna trivs och personalen är kompetent.

Vid tillsynen har det framkommit att elever upplever framförallt rasterna som otrygga. Flera fall av befarade kränkningar mellan elever har uppmärksammats av såväl elever som personal. Skolinspektionen konstaterar att skolan brister i sitt arbete att förebygga och förhindra kränkande behandling mellan elever. Det saknas ett planlagt arbete för hur situationen för eleverna ska förbättras. Rektor måste tillsammans med skolans lärare omgående se till att arbetet mot kränkande behandling blir mera systematiskt och målinriktat och se till att skolan sätter in lämpliga åtgärder för att förhindra kränkningar.

Styckåsskolans brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Skolan saknar till exempel dokumentation, uppföljning och utvärdering av elevernas resultat i förhållande till mål och kunskapskrav samt skillnader mellan flickors och pojkars resultat.

Skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd måste bli mera systematiskt. Skolan måste utforma och förtydliga sina rutiner för arbetet med särskilt stöd så att det överensstämmer med skollagens krav och se till att all personal följer dessa rutiner. Rektorn måste också se till att åtgärdsprogrammen överensstämmer med kraven i författningarna.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvika kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna vad gäller påtalade brister under avsnitten Trygghet och studiero ska senast 2 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen. Övriga vidtagna åtgärder ska senast den 18 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Vid skolenheten ska det finnas ett eller flera forum för samråd med elevernas vårdnadshavare

Motivering

Av skollagen framgår att vårdnadshavare för elever i grundskolan ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. Vid varje skolenhet ska det enligt skollagen finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna och vårdnadshavare. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna och vårdnadshavarna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna och vårdnadshavarna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas.

Rektor och biträdande rektor uppger vid intervju att det inte finns något samråd för vårdnadshavare vid skolenheten. För föräldrarna har det funnits föräldramöten. Rektor och biträdande rektor menar att arbetet med föräldrasamverkan inte har varit möjligt att prioritera under rådande omständigheter, men att det är ett utvecklingsområde och kommer att startas under hösten. Rektor och biträdande rektor uppger att det har funnits föräldramöten. Det har däremot inte förekommit några möten som kan svara mot lagens krav på forum för samråd.

Lärarna bekräftar att föräldrarådet är vilande och att det inte finns något annat forum för skolgemensamma frågor för vårdnadshavarna.

Av de vårdnadshavare som svarat på Skolinspektionens enkät upplever cirka hälften att de får tillfälle att framföra sina synpunkter innan viktiga beslut om skolans verksamhet fattas. Påståendet får ett medelvärde på 5,7 på en tiogradig skala.

Utredningen visar att skolenheten saknar forum för samråd med elevernas vårdnadshavare. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 13 § skollagen

Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolenheten ska åtgärder genomföras för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling
- Signaler om kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I intervjun med eleverna framkommer att det är mycket bråk på rasterna. Eleverna säger också att de skulle behövas fler vuxna ute på rasterna och då framförallt på fotbollsplanen. Rektor och annan personal på skolan bekräftar elever-

nas bild av att det är mycket oroligheter, verbala kränkningar, bråk på rasterna och dåligt språkbruk. Rektor och biträdande rektor menar att det kan vara lokaler utformning, som är trånga, eller situationer som matkön och rasten, där det är mycket bråk och "knuff och putt".

Lärarna säger att det nästan alltid är minst en vuxen ute på rasterna, men ibland uppstår situationer då personal saknas och det får till följd att det inte alltid är personal ute under hela tiden som eleverna har rast. De uppger även att det finns svårigheter att upptäcka det som händer eftersom det finns undanskymda platser på skolgården, eftersom flera av ytorna där eleverna vistas på rasten finns runt om skolan. Lärare säger att det i några av årskurserna "frekvent är missförstånd och konflikter" på rasterna. De berättar också att det finns elever som slår andra elever. Det finns enligt lärarna elever som har svårt att samspela tillsammans under de friare former som rasterna innebär och som då kränker andra elever. Detta leder i sin tur till fler konflikter mellan elever, mellan elever och lärare samt mellan lärare och föräldrar. Biträdande rektor och lärare uppger att skolan inte har några gemensamma strategier eller någon konkret plan för att stötta dessa elever.

Biträdande rektor och lärare beskriver hur de arbetar i akuta situationer för att få ett lugnare klimat på skolan. Lärarna säger att de dock inte har diskuterat hur de ska hjälpa eleverna att bryta negativa mönster. För att de yngsta eleverna ska skyddas från konflikterna på rasterna har lärarna som undervisat här tagit beslut om att rasten på förmiddagen ställs in. "Det blir tryggare för eleverna då". Elevhälsan beskriver att det gjorts försök att minska konflikterna genom att alla elever inte ska ha rast samtidigt. Kuratorn har även vid något tillfälle arbetat med relationen i klasserna.

Den biträdande rektorn beskriver hur hon själv har arbetat för att få bukt med bråk och dåligt språkbruk. I det förebyggande arbetet har hon arbetat i undervisningssituationen och i arbetet med omedelbara insatser i form av samtal med elever och föräldrar och genom att "fånga upp" föräldrar när de har kommit spontant till skolan för att hindra dem att gå in och prata med läraren i klassrummet under pågående undervisning.

Det framkommer också i intervjun med elever, rektor, biträdande rektor och med personal att det finns problem och konflikter mellan en lärare och elever i undervisningssituationen på skolan. Problemen har pågått minst under hela läsåret 2013/14. Varken rektor eller biträdande rektor har dock besökt den aktuella undervisningen. De uppger även att de inte känner till alla delar i den information som framkommer under tillsynen. I augusti förra året vidtog rektor åtgärder för en elevgrupp, där det var oroligt och konfliktfyllt mellan eleverna, genom att tillsätta en resurs i form av en extra person i undervisningssituationen. Eleverna uppger att problemen och konflikterna med läraren kvarstår i de

andra klasserna och att de har tagit upp problemet på elevrådet många gånger. Varken biträdande rektor eller rektor sitter med på elevrådsmötena. Pedagogen som ansvarar för elevrådet bekräftar att problemen i undervisningssituationen har varit ett återkommande ämne under läsåret och att eleverna uttrycker att situationen behöver följas upp på ett bättre sätt. Senast det togs upp var under höstterminen i mitten av november. Protokoll från elevrådet har mailats ut till berörda lärare och biträdande rektor.

Biträdande rektor som ansvarat för att förebygga, utreda och åtgärda kränkande behandling sedan tillträdet i november 2013 bekräftar att flera elever har blivit kränkta av andra elever och det finns flera anmälningar till rektor och biträdande rektor om kränkningar av elever på skolan. Vid tiden för tillsynen hade ännu inte några kränkningar rapporteras till huvudmannen. Rektor har heller inte rapporterat några av de kränkningar som skett under läsåret 2013/14 till huvudmannen. Biträdande rektor berättar att hon nu har samlat ihop alla anmälningarna som skett under läsåret 2013/14 för att lämna detta till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av Styckåsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2013/14. Av planen framgår att kartläggningar och främjande insatser har gjorts under läsåret. Frågorna i kartläggningen om trygghet och studiero är dock främst av pedagogisk karaktär till exempel "när lär du dig bäst?", "när lyssnar du bra?" och "Hur är en bra lärare?" De främjande och förebyggande åtgärderna är av allmän karaktär och är inte kopplade till resultatet av den kartläggning som anges vara utgångspunkten i det systematiska arbetet mot kränkande behandling.

Under intervjuerna med personal och ledning framkommer en samstämmig bild där problem och platser är identifierade. Enligt lärarna har de gjort ytterligare en kartläggning där eleverna identifierar vilka platser de anser vara otrygga. Denna kartläggning framgår dock inte i planen mot kränkande behandling. Det finns heller inga åtgärder i planen som är kopplade till det som lärarna beskriver att kartläggningen har visat. Lärarna säger att de fört diskussioner med eleverna om vilka åtgärder som ska vidtas för att förbättra tryggheten. I dessa diskussioner har varken rektor eller biträdande rektor deltagit enligt lärarna. Planen mot kränkande behandling innehåller inte någon information om de åtgärder som biträdande rektor och lärare beskriver att de faktiskt arbetar med.

Av utredningen framgår att det vid skolenheten inte vidtas tillräckliga åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vid skolenheten inträffar situationer med kränkande behandling ofta, ibland dagligen. Trots detta saknas det tillräckligt planerade och målinriktade åtgärder som genomförs för att förebygga och förhindra de kränkningar som sker även i

undervisningssituationer. I planen mot kränkande behandling anges inte de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling som ska genomföras eller påbörjas innevarande år. Av utredningen framgår också att upplevda kränkningar, inte rapporterats till huvudmannen varken av rektor eller biträdande rektor under läsåret 2013/14. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att omedelbart avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6-8 §§ skollagen

6 kap. 10 § skollagen

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd**Bedömning**

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas
- Eleven ska ges möjlighet att delta vid utarbetandet av ett åtgärdsprogram

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin situation. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vid utarbetandet av åtgärdsprogram ska eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta.

Av dokument och intervjuer med rektor och personal framkommer att skolan har rutiner för att identifiera elever som kan befaras inte nå kunskapskraven.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av, är i de allra flesta fall elevens behov inte definierade. I något fall beskrivs elevens behov mycket

allmänt t ex "A behöver utveckla sin skrivförmåga". I vissa fall definieras elevens svårigheter istället för behov t ex. "Svårigheter med läsning och skrivning". I vissa fall beskrivs elevens personliga egenskaper t ex "social och umgås gärna med vänner". I de fall behoven är framskrivna i åtgärdsprogrammen, har i flera fall de inskrivna åtgärderna ingen koppling till behoven. Exempelvis kan elevens behov beskrivas i termer av "behöver mer tid för att både tänka och genomföra varje uppgift" och där åtgärder beskrivs såsom att använda alternativa verktyg som läsplatta och arbeta i liten grupp. Av åtgärdsprogrammen framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I inskickade åtgärdsprogram finns inga uppgifter om att eleverna har medverkat vid utarbetandet av åtgärdsprogram. I intervjun med lärare och elevhälsan säger de att eleverna i enstaka fall deltar vid utarbetandet av åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att åtgärdsprogrammen inte följer författningarnas krav genom att behoven inte anges eller hur de ska tillgodoses och att det inte tydligt framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de fall åtgärdsprogram har upprättats har eleven inte alltid getts möjlighet att delta vid utarbetandet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet
- Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen framgår att rektor som chef och pedagogisk ledare för lärare och övrig personal har ett övergripande ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i systematisk och kontinuerlig plane-

ring, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen och i andra föreskrifter uppfylls. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Enligt rektor saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på Styckåsskolan. Biträdande rektor har efterlyst skolans resultat hos den förra rektorn, men har "inte lyckats få fram något". Rektor och biträdande rektor tror att det kan ha saknats sammanställning av kunskapsresultat under långt tid tillbaka och att det rör sig om flera år. Rektor uppger att han tog över en kaotisk situation när han tillträdde som rektor i augusti och att det inte fanns någon färdig analys att utgå ifrån. Lärarna bekräftar att det inte sker någon utvärdering och analys av elevernas kunskapsresultat på skolnivå.

Rektor och biträdande rektor säger att elevhälsans arbete inte utvärderas. Elevhälsan bekräftar att de inte har utvärderat sitt arbete på skolenheten sedan 2012. Det finns inte heller någon dokumentation med uppföljning eller utvärdering av arbetet med särskilt stöd i övrigt. Även inom andra områden inom det systematiska kvalitetsarbetet som elevinflytandet och värdegrundsarbetet saknas dokumentation, uppföljning och utvärdering.

Utredningen visar att rektorn inte ser till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, utvärdering och utveckling av utbildningen och att kvalitetsarbetet är dokumenterat. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ta sin utgångspunkt i en analys av de resultat skolan når. Styckåsskolan måste därför utveckla arbetet med att följa upp och utvärdera samt dokumentera kunskapsresultat i syfte att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Skolans systematiska kvalitetsarbete ska även omfatta de processer som påverkar kunskapsresultaten, exempelvis skolans arbete mot kränkande behandling och med elever i behov av särskilt stöd. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Det ska vara tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter
- Rektorn ska försäkra sig om att den som uppgifter överlåtit till har tillräcklig kompetens och erfarenhet

Motivering

Rektor beslutar enligt skollagen om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektor får uppdra åt en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som nu angetts, om inte annat anges i skollagen.

Rektor på Styckåsskolan har delegerat huvuddelen av de uppgifter som går att delegera enligt författningarna till biträdande rektor på Styckåsskolan. Delegationen är skriftlig. Rektor menar att han tillsammans med huvudmannen har bestämt att hans roll ska vara formell och att biträdande rektorn har ansvaret för verksamheten vid skolenheten. Rektor säger också att han "tolkar" sitt ansvar till budgetansvar och ansvar för bemanning. Han poängterar dock att han själv är "ytterst ansvarig". Biträdande rektor är på Styckåsskolan två dagar i veckan och ser sig själv som "rektor" och elever och personal omnämner stundtals biträdande rektor som "rektor." Rektor och biträdande rektor är medvetna att det ibland finns en osäkerhet kring deras roller på skolan. Lärarna uppger att de inte tycker att biträdande rektor har getts någon reell möjlighet att vara den pedagogiska ledare som skolan behöver.

Vid intervjun med rektor och biträdande rektor uppger biträdande rektor upprepade gånger att hon inte känner till de lagar och författningar som gäller för de uppgifter och beslut som delegerats till henne. Rektor har bland annat delegerat uppgiften att förebygga, utreda och åtgärda kränkande behandling till biträdande rektor. Enligt rektor och biträdande rektor är de kränkningar som skett vid skolenheten inte anmälda till huvudmannen. Enligt biträdande rektor är orsaken att hon inte känt till regelverket kring detta.

På frågan om hon får det stöd hon upplever att hon behöver svarar hon att "hon inte vet vilken hjälp hon ska fråga efter". Biträdande rektor uppger att hon trots detta känner ett stöd i sitt arbete, ibland från rektor och ibland från lärare eller andra kollegor som har sakkunskaper i en aktuell fråga.

Enligt delegationen ska en anmälan om att en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ske till biträdande rektor. Biträdande rektor ansvarar enligt delegationen för att initiera en utredning och besluta om åtgärdsprogram. Av intervju med elevhälsan, rektorn och biträdande rektor framgår att det är specialpedagogen som fattar beslut om utredning och eventuellt upprättande av åtgärdsprogram och

sedan meddelas biträdande rektor som skriver på beslutet. Rektor bekräftar att anmälan från pedagog eller annan om att elev riskerar att inte nå lägst kunskapskrav E sker till specialpedagogen som tillsammans med pedagogen beslutar om utredning ska ske. Någon anmälan sker inte till biträdande rektor.

Av utredningen framgår att rektorn inte försäkrat sig om att den som uppgifter överlåtit till, i detta fall biträdande rektor, har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och fatta beslut. Det är för personalen inte heller tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter, eftersom anmälan inte sker till biträdande rektor då det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Endast den som har legitimation som lärare och är behörig får viss undervisning får bedriva undervisningen.

Motivering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och som är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen.

Vid en genomgång av Styckåsskolans tjänstefördelning framgår att det finns tillsvidareanställda legitimerade lärare, som undervisar i ämnen där de saknar behörighet. Exempel härpå är bland annat en legitimerad grundskollärare, behörig i svenska, matematik och svenska som andraspråk som även undervisar i samhällsorienterande ämnen i årskurs 3. En annan legitimerad grundskollärare, behörig i svenska, matematik, engelska och bild årskurs 1-6, undervisar i samhällsorienterande- och naturorienterande ämnen i årskurs 3. Av tjänstefördelningen framgår också att det på skolan finns ämnesbehöriga lärare att tillgå för att tillgodose kravet på ämnesbehörighet. Rektor och biträdande rektor uppgav vid intervjun att de inte känner till att det finns lärare på skolan som

undervisar i ämnen där de saknar behörighet. Rektor uppger vid ett senare tillfälle att skälet att inte tillgodose kravet på behörighet är att stabilisera klimatet i grupperna och "att bygga upp en grund för den fortsatta undervisningen".

Vid lärarintervjun bekräftas att lärare undervisar i ämnen där de saknar behörighet och det beskrivs också att det i vissa fall finns planer på fortsatt utbildning för att bli behörig.

Av utredningen framgår att lärarkompetensen vid skolenheten inte till fullo används utifrån lärarnas behörighet och legitimation. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare som inte är behöriga att bedriva undervisningen, trots att det finns lärare med rätt utbildning att tillgå och att det inte finns några andra särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Det skäl som rektor angivit är enligt skollagen inte ett särskilt skäl. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

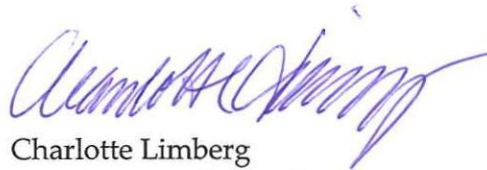
2 kap. 13 och 18 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Gerhard Eriksson och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef/Beslutsfattare

Charlotte Limberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.